

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA
AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K. 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: **FÜLEI SZ. LAJOS.**

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szög minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm-ként 6 fillér-
többesbőri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenkint
kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz. és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489 sz.

Törvényhatósági bizottsá- gunk közgyűlése.

Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága ezévi III-ik rendes közgyűlését tegnap d. e. 9 órától kezdődőleg, kishalmgyi Hollaky Arthur főispán elnöke alatt tartotta meg. A főispán ősi szokás szerint Dr Török Albert vezetése alatt 5 tagú küldöttség hívta meg s belépésekor lelkes éljenzéssel üdvözölték a megjelent bizottsági tagok. Hollaky főispán emelkedett hangú, igen szép és tartalmas megnyitó beszédet mondott, melyet e helyen a következőkben közlünk:

Tisztelt közgyűlés!

Szívélyesen üdvözlöm közgyűlésünk tisztelt tagjait és őszinte örömmel fejezem ki közigyeink iránti élénk érdeklődésüket, melyet megjelenésükkel ezuttal is tanúsítani szívesek voltak.

Az előttünk fekvő tárgysorozat, főleg a községi háztartások feletti felügyelet szempontjából nyújt bő alkalmat a törvényhatósági jogok gyakorlására. De e mellett nem kevésbé fontos teendője lesz mai közgyűlésünknek a nyugdíjazandó tisztviselők nyugdíjigényei iránti gondoskodás; valamint a vármegyei pénzalapok pénzkészleteinek gyümölcsöző elhelyezése iránti intézkedés.

Ezenkívül a közelmúlt időben történt kormányváltás folytán általános politikai szempontokból fejzheti ki a tisztelt közgyűlés véleményét és érzelmeit egy a jelenlegi új kormány és annak tagjai iránt, valamint megfelelőleg méltathatja a volt kormány érdemes tagjainak működését. Nem kétlem, hogy a tisztelt közgyűlés, figyelemmel azon súlyos politikai helyzetre, mely csaknem egy

év óta nehezedik közéletünkre és figyelemmel azon veszélyekre, melyek alkotmányunkat válságba sodorhatják, bölcs megfontolással fogja elbírálni a tárgyalandó országos politikai jellegű ügyeket és bizonyára méltányolni fogja kormányunknak ama nehéz és hazafias feladatait, melyeket egyrészt az elérhető nemzeti vívmányok gyakorlati megvalósítása céljából, másrészt az alkotmányos rend, valamint közjogunknak érvényesítése és támadások elleni megvédelmezése tekintetében programmszerűleg, koronás királyunkkal egyetértőleg maga elé tűzött. E nehéz feladatok megoldásánál azt hiszem törvényhatóságunk készségesen fog támogatást nyújtani. Egyszermind pedig méltóságtejesen fog nyilatkozni az országgyűlés alkotmányos működését gátló kisebb-ségnek kockázatos magatartásáról.

Mielőtt közgyűlésünket megnyitánám, engedjék meg, hogy fájdalommal emlékezzem meg ama gyászestéről, mely a magyar nemzet által hön szeretett és tisztelt József főherceg ő Fenségének és a felséges uralkodóháznak családjában előfordult, a nevezett főherceg leányának Klotild Mária Raineria főhercegnőnek, élte virágjában történt elhunytával. Abban a meggyőződésben, hogy a t. közgyűlés minden tagja osztozik a népszerű főherceg gyászában és fájdalomában, kérem a tisztelt közgyűlést, hogy ezen gyászest iránt részvételének jegyzőkönyvileg kifejezést adva, a mélyen sújtott főherceg ő fenségéhez részvételiről intézni méltóztatassék.

Fájdalmasan kell még megemlékezni Daró Alajos lövétei róm. kath. lelkész, thatósági bizottsági tagnak elhunytáról. A megboldogult egy egyháznak, valamint vármegyei közéletünknek is, köztisztviselben álló munkás és jellemes tagja volt, kinek elhunytát fájlatva, kérem a tisztelt közgyűlést, hogy a megboldogult emlékét és elvesztése feletti fájdalmát jegyzőkönyvileg megörökíteni méltóztatassék.

ban bebizonyosodott, hogy a kuruc „költészet” voltaképpen nem izolált fejezet irodalmunk történetében, hanem alkotó része, illetőleg láncszeme annak a népies magyar költészetnek, mely a századok során soha meg nem szakadt, hanem egyre élt és fejlődött. „Egyrésze a történeti népköltészetnek — írja Erdélyi Pál, a kötet ősmertető előszavában: — harminc-nyolcvan esztendőnek (1670—1671.) költői formában való megnyilatkozása. Nem önálló, hanem ez idő szerint a legjobban képviselt és ismert fejezete a népi költészet történeti fejlődésének.”

Végig lapozván ezt a kötetet, melynek tartalmát Erdélyi Pál nagy szeretettel és finom ízléssel válogatta össze a „Kuruc költészet” gyöngyeiből, meglevenedik előttünk az a legenda-szerű kor, melynek emlékét ma már csak a „Rákóczi induló” őrzi köztünk. És amint erre a szilaj indulóra gyorsabb pezsgésbe jön a vérünk, ugyan-ugy hevesebb lüktetésbe kezd a szívünk is, mialatt a szemünk révedezve jár az izzó hazaszeretettel telített fekete betűkön, mert minden sor egy-egy fohász a szabadságért s egy-egy fogadás, hogy „vérünk hullajtásával” is kivívják ezt a szabadságot, amely — fájdalom! — elveszett akkor, és pedig sok időkre vészett el!

Rákóczy, Bercsényi és Bezerédi — a „vitéz magyarok vezéri” — az áruló Ocskay, a „fejedelm-villama”, a rettenetes vak Bottyán, s a kuruc-világnak valamennyi, többé-kevésbé híres és hírhedt szereplője, föl egészen Károlyi Sándorig: mind előfordulnak e dalokban, viselt dolgok érdeme vagy becselensége szerint, egész addig a szomorú pillanatig, amelyben „kiállott Rákóczy munkácsi sánca, — Reá támaszkodik pántos pallosára”...

Végül megemlékezve arról a legfelsőbb kintüntetésről, melyben ifj. Daniel Gábor, vármegyénk szülöttje, orsz. gy. képviselője és törvényhatósági biz. tagja valóságos belső titkos tanácsossá való kinevezetése folytán a közelmúltban részesült, ama meggyőződésnek adok kifejezést, hogy a tisztelt közgyűlés tagjai bizonyára őszinte örömmel vettek tudomást ezen legfelsőbb kintüntetéséről. Ezért van szerencsém indítványozni, hogy a közgyűlés eziránti örömeinek jegyzőkönyvileg kifejezést adva, erről Daniel Gábor öngyméltóságát üdvözlő iratban értesítse.

Ezzel a közgyűlést megnyitottam nyilván-
nitom.

A zajos éljenzéssel és általános helyesléssel fogadott megnyitó után, a törvényhatósági bizottság elhatározta, hogy József főherceg ő Fenségéhez részvétirátot intéz, ugyszintén Dr Daniel Gábor bizottsági tag, vármegyénk nagyfiához valóságos belső titkos tanácsossá történt kinevezetése alkalmából üdvözlő iratot küld s ennek megszerkesztésével a vármegye alispánját bizza meg.

Majd a napirend megállapítására nézve Dr Török Albert biz. tag tett javaslatokat, melyeket egyhangulag elfogadtak s megkezdődött a névszerinti szavazás a vármegyei tisztviselők nyudij-alapjának pótlására kivetendő 2°/_o-os pótdó megajánlására. Ezt is 52 szavazattal egyhangulag elfogadta a bizottság.

Ezután gróf Tisza István miniszterelnöknek megbízatásáról és az új kormány megalakításáról szóló leirata s ezzel kapcsolatosan a vármegyei szabadelvű-pártnak azon indítványa került tárgyalásra, hogy Udvarhelyvármegye törvényhatósági bizottsága intézzen kérvényt az országgyűléshez, melyben az obstrukciót elítélve, a nyugodt és békés parlamenti tárgyalásoknak helyreállítását kérelmezze. Nagyobb vita fejlődött ki ennél a pontnál, mely egész délután fél egy

E szomorú pillanatig váltakozva csendül meg a „Kuruc költészet”-ben, hol dicsőségesen fölragyogó, hol veszedelmesen zátonyra jutott szabadságnak az ujjongása és keserősége, aszerint, a mint a Rákóczy fegyverei győztek, vagy vereséget szenvedtek. Ettől kezdve azonban, miután a szabadság ügye elveszett, csupa fájdalom sir a török sip, vagy a magyar tárogató hangján s a szerencsétlen ország állapotát semmiféle korfestő rajz nem jelezhetné hűbben, mint a kötetnek utolsó előtti dala, melyet ide iktatunk:

Rákóczy, Bercsényi! Ragyogó vitézek!
Napkelet tájiról, fegyverre kelének,
És, a mint fölkeltek, fohászuk égbe szállt:
„Segits meg, Istenünk, harcaink hevén át!

Segits meg, Istenünk! És Te, Szűz Mária,
Hogy el ne pusztuljon magyarok hazája!
Magyarok hazája, oly dicső volt hied,
Hogy aranyalmának neveztek el téged.”

Az alma lehullott, csutkája van csak meg,
Mióta az ország labbanccal tele lett;
Magyarok hazája, aranyos szép alma,
Ki téged őrizett, hideg hant takarja.

A „Kuruc költészet” a „Magyar Remekirók”-nak mindenesetre egyik legszebb és legértékesebb kötete.

Ugyanezt mondhatjuk a Széchenyi István gróf munkáinak első kötetéről is, melyet Berzeviczy Albert rendezett sajtó alá. A hosszú bevezető tanulmány, melyet a kötet élére irt, talán legértékesebb azok közt, melyeket valaha „a nemzetébresztő legnagyobb magyar”-ról irtak. Meglátszik rajta, hogy nemcsak szereti Széchenyi,

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRGYJA.

Magyar Remekirók.

IV. Sorozat: *Kuruc költészet: Kisfaludy Sándor* munkái, I. köt.; — *Széchenyi István* gr. munkái, I. köt.; — *Vörösmarty Mihály* munkái, IV. köt.; — *Tompa Mihály* munkái, II. köt. — Kiadja a *Franklin Társulat*, Budapest, 1903.

Az a nagy és értékes gyűjtemény, melyben a Franklin-Társulat összegyűjteni vállalkozott a magyar nemzeti génusz legjelesebb alkotásait, ismét öt szép kötetel szaporodott. Képóra jelent meg a „Remekirók” e negyedik sorozata éppen Karácson előtt: Mert aki könyvet szokott ajándékozni annak, akit szeret vagy becsül, — s ilyen sokan vannak — bizonyára nem talál marandóbb becsü könyveket a „Magyar Remekirók”-nál.

Ennek a negyedik sorozatnak, a Kisfaludy, a Vörösmarty és Tompa munkáinak egy-egy kötetén kívül, két igen nevezetes, szinte azt mondhatnók: egyetlen kötete van. Az egyik: a Kuruc költészet, s a másik a Széchenyi István gróf válogatott munkáinak első kötete. Mind a kettő régen érzett hiányt pótol irodalmunkban, s éppen ezért különösebb figyelmünkre érdemes.

A Kuruc költészet — talán mondanunk se kell — a magyar nemzet szabadság kultuszának hű tükré, s egyuttal a Rákóczy és Thököly dicsőségének örökös emléke. A mióta Thaly Kálmán, a kuruc kornak fáradhatatlan buvára, és az ő nyomán Toldy és Erdélyi, a két jeles irodalomtörténész, fölkuatták és közreadták a vitézi énekek és elegyes dalok gyűjteményét, egyre job-

2 oldal

óraig tartott. Az állandó választmány elfogadásra ajánló javaslata mellett szóltak: Ugron János, Dr. Török Albert, Dr. Valentsik Ferenc, Ajtai János és elne Dr. Kovácsy Albert, Ugron Zoltán, Gyertyánffy Gábor. Végül pedig Deák Miklós pótindítványával a nagy többség tudomásul vette a miniszterelnök leiratát és reményteljes bizalmat kifejező üdvözlő feliratot intéz a miniszterelnökhöz s külön a képviselőházhoz is az obstrukció megszüntetése tárgyában.

A közgyűlés d. u. 3 órakor ismét megnyílt s a távozó és az új miniszterek bucsu, illetve beköszöntő iratait egyhangulag tudomásul vették s azokra bucsu- és üdvözlő feliratok küldését határozták el; megbízva a vármegye alispánját azoknak szerkesztésével.

A közgyűlés lapunk zártakor még folyt s így annak további határozatairól jövő számunkban hozunk tudósítást.

A székely iparkamara közgyűlése.

Marosvásárhely, dec. 15.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara dec. 15-én d. u. tartotta meg ez évben utolsó teljes ülését érdekes tárgysorozattal.

Gyűlés elején Tauszik B. Hugó elnök elbucszította Láng Lajos volt keresk. minisztert, ki a székelység közgazdasági ügyeit sok jó akarattal intézte és üdvözölte az új minisztert és államtitkárt, akitől sokat vár a székelység. Bejelentette Sándor János székely kormánybiztos távozását is, aki szívén fogja viselni a székelység ügyét ezután is.

Elnöki közlések során figyelmet érdemel, hogy a keresk. miniszter újabb Breszlauer Jakabné paplanvarrot, Zulián Péter kőfaragót, Solyom Gyula cipőtalpszeggyárost, a székelyudvarhelyi timárok szövetségét, Orbán, Nagy és Tamás cipész iparosokat, Daniel József Kovács és Szabó Kálmán nyomodász iparost állami támogatásban részesítette.

Tárgysorozat rendén a keresk. miniszter leirata kapcsán elhatározta a teljes ülés, hogy Szászrégenben és Gyergyószentmiklóson szabóipari, Sepsiszentgyörgyön, Kézdivásárhelyen és Szászrégenben cipészipari, Székelyudvarhelyen, Marosvásárhelyen és Kézdivásárhelyen bőr (timár) ipari tanfolyamok tartását hozza javaslatba, amennyiben az említett városok érdekelt iparosközönsége is hozzájárul e tanfolyamok megtartásához. Megbízta egyben az elnökséget, hogy egy kerületi tanoncs és segéd munkakiállítás rendezése ügyében intézkedéseket tegyen.

Nagy örömmel fogadta és maga részéről legkészségesebben támogatja a földmivelésügyi m. kir. miniszternek a székely háziipar fellendítése tárgyában kelt leiratát, mely szerint szükség szerint anyagi támogatást nyújt a kamarának, hogy az-

hanem alaposan ismeri mind lelki és kedélyvilágát, mind politikai és társadalmi munkásságát is. Sikerral védi meg ama nem régiben támadt tendenciózus törekvések ellenében, mely szeretné földözni Széchenyi nagyságát a Kossuth-kultusz oltárán, s igen helyesen jegyzi meg, hogy nemzeti pantheonunk mindkettőt — Széchenyit is, Kossuthot is — csonkítatlan nagyságában fogadhatja magába egymás mellett is; mert az, hogy működésük egy időben ellentétes volt, nem csökkentheti annak a ténynek az értékét, hogy mindkettőnek tüneményes alakja a mi hazánknak, a mi történetünknek ékessége.

Széchenyinek ebben az első kötetében a Hitel, Világ, Stádium és az utirajzok foglal helyet. Mindjárt ez a program és beosztás is mutatja, hogy Berzeviczy mily nagy értelemmel változtatta össze Széchenyinek azokat a munkáit, a melyekből az olvasó legjobban megalkothatja e kiváló emberünk helyes képét. Tudott dolgot ismétlünk, mikor azt mondjuk, hogy soha könyv nem tett akkora hatást nálunk, mint a Hitel. A régi táblabíró parasztlázítónak és birtokrablónak hitte Széchenyit, de a tiszteletbeli aljegyző és a fiatal ügyvéd a haza megváltójának, — mondja báró Kemény Zsigmond.

Tudjuk, hogy a Hitelt gróf Dessewffy megtámadta és Széchenyi a támadásra a „Világ”-gal felelt, amely cím azt jelenti, hogy írója világosságot akar vetni a vitás kérdésre. Sokan a „Világ” tartják Széchenyi legsikerültebb és legdialmasabb könyvének; de ha igaz is, hogy ellenfelét fényesen megcáfolta, viszont azt se lehet tagadni, hogy a „Világ” hangja fölötté éles, sok helyütt pedig szinte maró és gyöngédtelen. A „Stádium” folytatása és kiegészítő része a két előbbi könyvnek, betetőzése annak a társadalmi és

zal a fogyasztásban is keresett háziipari cikkeket: fa, kosár, gyékény, szalma, seprű stb. áruk emelésének fokozását és kelendőségét elősegítse. E tárgyban részletes javaslatot terjesztett fel a további eljárásra vonatkozólag. Tárgyalta és csekély változtatással elfogadta Marosvásárhely szab. kir. város közevetvám díjszabályzatát az erre kiküldött bizottság munkálata szerint. Ezzel valószínűleg támogatást nyerhet ez a rég vajdudó ügy. A gyors megoldást nyerve ez a rég vajdudó ügy. A marosvásárhelyi kereskedői tanfolyam támogatására 100 koronát szavazott meg; a magyar védőegyesület céljait elősegíti. Az E. G. E. által kezdeményezett Székely-kiállítás eszméjét a maga részéről is örömmel fogadta és erkölcsileg támogatja. Szakáts János, id. Kendoff Adolf, Szörcey Gizella, Bajkó Anna, Mezei Julianna és Nagy Sándor iparosok, illetve iparosnők állami támogatása tárgyában, illetékes helyen előterjesztést tesz. Tudomásul vette, hogy a közös hadsereg 1904. évi lábbeli szükségletéből a székely kisiparosok 6992 pár lábbeli kiszítésével bizattak meg. Örömmel vette tudomásul végül a budapesti és szegedi székely bazárok ügyében tett elnöki intézkedéseket s különösen, hogy ezen buzgóság szép eredményt ígér, valamint, hogy a székelyföldi iparmúzeum államosítása kilátásba helyeztetett.

Egyházi élet.

Szent-Antal-estély. Székelyudvarhely kath. közönsége folyó hó 15-én este az itt szokásos „Szent-Antal-kultus” egy újabb megnyilatkozásának volt szemtanúja. A páratlanul szép ünnepélyt a gymn. ifjuságnak Szent-Antalról szóló éneke nyitotta meg, melynek elvégzése után Buda Irén nagy hatással s a női érzésnek szokott gyöngédségével szavalt el Váradit Antalnak „Erzsébet”-ről szóló költeményét. Az érdeklődést nagyban fokozta egy zene-duett, melyet Grün István VIII., és Barcsay Béla VII. oszt. tanulók adtak elő. Majd Holló János s.-lelkész lépett a pódiumra a „Hiuság”-ról szóló felolvasásával. Elmés szavait a közönség mindvégig kitarló figyelmé és tapsviharja kísérte. Az elismerésből ugyancsak kijutott a kis primadonnának is: Keresztes Antóniának, aki Gál Sándor főgymn. karnagynak harmoniumkísérete mellett kellemes pacsirta hangjával fokozta az érdeklődést. Hasonló módon kedves benyomást gyakorolt a hallgatóságra Anka János VIII. oszt. tanulónak „Golgotán” c. dialogja, melyet Palánc Emma és Florián Marika adtak elő teljesen megfelelő érzéssel. Ezután Gaibel Aladár VII. o. t. szavalt Harsányi Kálmánnak „Gyermek mosoly” c. költeményét. Kiváló jó előadása általános tetszéssel találkozott. Végül a pompás ünnepély, melynek sikere nagy részben Florián Gergeyné, Pichert Vilmosné és Florián Marika rendezők tapintatosságának tulajdonítható, a gymn. ifjuság éneklése mellett véget ért.

közgazdasági átalakulásnak, melyet Széchenyi olyformán óhajtott s amelynek valóítására se pénzt, se időt, se fáradságot nem kimélt.

E komoly és örökké becses tanulmányoknál — Széchenyi egyéniségének megítélésére — fontosabbak az Utirajzok, melyekben a nagy férfiú egész mivoltát szinte pongyolában látjuk. Nem sok az egész: alig nyolcadrésze a vaskos kötetnek, de a Széchenyi meghasonlott kedélye, elégedetlensége a világgal és önmagával, a lelki egyensúly hiánya vagy legalább tökéletlensége annyira kéri a 25—30 lapból, hogy megértjük belőle azt a szomorú véget, amit önkezeléssel készített magának.

Bárhogy van is, erre a kötetre szükség volt s valóban örülhetünk, hogy megjelent. Széchenyi munkáinak elfogytával nagy alakja is kezdett feledésbe merülni, pedig nemzetünknek mindig nagy szüksége van az olyan példákra, a minőt Széchenyi mondott s az olyan tanításokra, a mikkel ő oktatta haladásra a nemzetet. Igaz, hogy az iskolákban olvastatnak szemelvényeket a munkáiból; de mig egyfelől az, amit az iskolában tanulunk vagy olvasunk, később — épen mert az iskolában foglalkoztunk vele — kicsiségnek vagy figyelmünkre nem méltónak tetszik, addig másfelől ezek a kivonatok — épen mivel a komolyabb, elvontabb rész hiányzik belőlük — nem elégíthetik ki azt, aki magasabb rendű intencióval óhajtaná tanulmányozni a Széchenyi iratait. Így, ahogy ez az első kötet megjelent. — kivált a Berzeviczy alapos és szélesen ismert tanulmányaival együtt — valósággal nyeresége irodalmunknak és örökké becses kiadvány marad.

A „Magyar Remekírók” IV. sorozatának többi három kötetében a Kisfaludy Sándor, Tompa és Vörösmarty egy-egy kötetét kapjuk.

Egyházi estély. A székelyudvarhelyi ev. ref. egyház ma dec. 20-án d. u. 5 órakor a kollegium tornacsarnokában tartja harmadik egyházi estélyét. A rendezők a következő érdekes programot állították össze. 1. Ének: Tebenned bízunk XC. Solt. I. vers. 2. Elnöki megnyitó. 3. Szavál: Lányi Rózsika. 4. Felolvasás: Jellemek. Tartja: Szabó András ref. koll. tanár. 5. Ének. Mendelsohn XLII. Sol.-ból, soprán solo, kísérettel: Kovács Danielné. 6. Szavál Kiss Kálmán VIII. o. gymn. tanuló. 7. A gyülekezet éneke. 8. Zárszó. Belépés ingyenes, kegyes adományok vallásos iratok terjesztésére szívesen fogadtatnak. Rendezők: Holstein Samuné és Nagy Irma.

Irodalom.

Révai Kalendárium 1904. Az évről-évre megjelenő naptárak nagy tömegéből ez a kívül-belül magyar szellemű, színes köntösű. eleven Kalendárium válik ki leginkább. Mint naptár teljesíti ugyan azt a hivatását, hogy az idők mulandóságát jelzi, de egyuttal adja azt, amiből minden örökkévalóság forrása fakad, a nemzet szellemi kincsének a leltárát. Ilyképen jelentős szerepe van a Révai Kalendáriumnak széles ez országban: viszi, terjeszti, propagálja és mindenkinek hozzáférhetővé teszi azokat a kincseket, melyekkel a nemzet géniusza áldotta meg a magyart. A jelentős irodalmi alkotások tüzetes ösmertetése, Ignotus, Marczali Henrik, dr. Voinovich Géza, Solgó Ernő, Czakó Elemér magvas cikkei, Ambrus Zoltán, Eötvös Károly, Rákosi Viktor elbeszélései és Heltai Jenő lendületes verse, ez képezi a naptári részen felül tartalmát a Révai Kalendáriumnak, melyet bárkinek ingyen küld meg a kiadóhivatal: Budapest, VIII., Üllői-ut 18.

Iparügyek.

Három elvi határozat. A kereskedelmi miniszter egy adott esetről kifolyólag három elvi jelentőségű határozatot hozott. Kimondotta ugyanis, hogy a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény 3. szakasza értelmében lakás fogalma alatt nemcsak a szorosan vett lakások, hanem a lakással közvetlen kapcsolatban levő olyan helyiségek is értendők, melyek műhelyi célokra használatnak. A másik határozat a kisiparosokra vonatkozik. Kik a kisiparosok? A kereskedelmi miniszter határozata szerint önálló kisiparosok alatt a munkaszüneti törvény 3. szakasz b) pontjában foglaltaknak megfelelően kizárólag az olyan iparosok értendők, kik iparukat állandóan segédek, tanoncok alkalmazása nélkül gyakorolják. A rendesen üzleti agédszemélyzet igénybevételevel dolgozó iparosok által, hogy a munkaszüneti idő alatt üzleti segédszemélyzetük igénybevétele nélkül ipari munkát lakásukon maguk végeznek, a rendelkez-

A Kisfaludy első kötetéhez Heinrich Gusztáv irt alapos, kritikai bevezetést. Nála rátermettebb kritikuskunk aligha akadt volna erre a munkára, mert a Kisfaludy Sándor költészetének helyes méltatásához okvetetlenül szükséges az olasz, francia és német irodalom tüzetes ismerete is, ezt pedig Heinrich Gusztáv teljes mértékben bírja. Csakis így sikerülhetett a bevezetés, amelynek különben még az is érdeme, hogy nemcsak a költőt, hanem az embert is megismerteti velünk. Ebben az I. kötetben Himfi Dalainak mind a két részét: Kesergő és a Boldog szerelmét kapjuk.

A Tompa munkáinak II. kötetében a Dalok, Ódák, Románcok és Balladák foglalnak helyet. Ezt Lévy József rendezte sajtó alá, aki az első kötethez gyönyörű bevezetést irt Tompáról. A Vörösmarty munkáinak IV. köteté, melyet a nagy költő-leghivatottabb kritikusa, Gyulai Pál rendezte sajtó alá, a drámai költeményeket (2. köt.) tartalmazza, s a legvastagabb kötetek egyike (362 lap), amelynél, ebben a sorozatban, csak a Széchenyi munkáinak I. köteté terjedelmesebb (300 lap). Látni voló ebből, hogy a kiadó társulat ugyancsak bőkezű, mert az eredetileg 15—20 ivre terjedő kötetek helyett gyakran ad 22—25 ivéseket is. A kötetek kiállítása minden tekintetben mintaszerű és hasonló az előbbihez.

A „Magyar Remekírók” 55 kötetben jelennek meg, öt-öt kötetes sorozatokban, minden félévben. Az egész mű ára szíves kötésben 220 kóbona, s megrendelhető minden könyvkereskedésben, vagy magánál a kiadócégnél (Franklin-Társulat, Budapest, IV. Egyetem-utca 4.), s hogy bárki könnyen megszerezhesse, havi 3 koronás részletfizetésre is kapható.

Első gondolatra — mert ez keblü ügy — a nyilvánosság kizárásával volt célunk egy adandó alkalommal interpellálni a gyűléshez, a tudósításból kiérző és a sorok között olvasható támadásra, de ez alól felmentve érezzük magunkat az által, hogy bizonyára másoknak is, kik e tudósítást olvassák, feltűnt — nemcsak nekünk — a meg nem írott és mégis sértő támadás s mindenki az okát kutatja

Nem tudjuk, kitől jött az indítvány és így azt sem, hogy kihez szólunk a t Szerkesztő ur utján, de egy erkölcsi testületet kihasználni arra, hogy midőn valakit bizalmával kitüntet, ugyanakkor és épen e kitüntetés által egy másikat támadjon, kissébbitsen, nem szép, nem helyes, nem férfias, sőt magát a testületet becsmérő eljárás, mit eltérni nem lehet.

Már pedig — jelen körülmények között — valaki nekünk támadási szándéka már az indítvány felvetéséből kiérzik s elég tapintatlan és rövidlátó volt a közgyűlés — illetve ennek jelen volt tagjai — hogy a szítán át nem látott s azt módosítani nem sietett.

A dályai (homoródi járás) körjegyzői állás betöltéséről lévén szó, közelebből, már f. évi november 28-iki gyűlésünkben — bizalmas beszélgetés közben — fölemlített, hogy ezen állást — protectió folytán — más vármegyébéli emberrel akarják betölteni... értvén a protector alatt a járási főszolgabíró.

Folyó hó 10-én ezen állás tényleg idegen vármegyébéli jegyzővel betöltetett.

Hát nem rosszakaratu támadás-e, nem tapintatlanság-e a jegyzői egylettől, f. hó 11-iki gyűlésében, tehát akkor, a midőn az idegen vármegyébéli jegyző behozatala bírálata tárgyává tételük s annak okozójául a főszolgabíró említettük — mintha bizony a választási jog nem is a képviselőtestületé lett volna s mintha az idegen vármegyébéli jegyző ellenében két udvarhelyvármegyeyei is nem jelöltetett volna — ugyanakkor a vármegye három főszolgabírája közül kettőt — bizalmának jelétül — disz-tagnak választani és a harmadiktól, akinek járásába az idegen vármegyeyei jegyző jött, e bizalmat ugyanakkor megvonni.

Ugy tudjuk, hogy a »homoródi« járásból e gyűlésen egyetlen jegyző sem volt jelen, mert nem hisszük, hogy e mellőzést szó nélkül hagyta volna.

Mély tisztelettel hajlunk meg mi is a kitüntetett ügybuzgó főszolgabírák előtt és őszinte szívvel járulunk hozzá a jegyzői egylet kitüntetéséhez, de ugyanakkor a legteljesebb mértékben elítéljük azt az indítványtevőt, aki egyenlők között különbséget merészelt tenni és erre köpenyegül a jegyzői egyletet használta ki.

Egy egyesületet személyes bosszú kinyilvánítására felhasználniinkorrekct eljárás.

Avagy mindhárom főszolgabírónk nem egyformán szívén viseli-e a jegyzők ügyét? Nem egyenlő jóakarattal van-e mindenik saját jegyzője iránt? Kinek van e tekintetben kifogása a »homoródi« járás buzgó főszolgabírája Szabady Tivadar ellen, aki saját kifejezése szerint a jegyzőt »hivatalársának« tekinti s aki teljes odaadással és jóakarattal segít minden jegyzőn a hol kell és a hol lehet s akit tisztel, szeret és becsül minden alárendeltje?

Miért hát a mellőzés?

E mellőzéssel nem neki — mert ő a mi kitüntetésünkre rászorulva nincs — ártottunk, de csorba lett ezzel ejtve a jegyzői egylet tekintélyén, mely így nem maradhat.

Hinni akarjuk, hogy e botlást nem a jegyzői egylet követte el, hanem az egylet rosszakaratu, célzatos kijátszásáról van szó?

Miért kellett a két főszolgabíró kitüntetését épen ezen a gyűlésen hozni szőnyegre, a midőn a harmadiknak eljárása előzetesen bírálata tárgyává tételük, ha nem támadási szándékból?

S mivel szolgáltatott ő erre okot?

Azzal-e, hogy nem tette 24 évessé azt az egyént, akinek kedvéért ez a kirohanás történt?...

Visszatérve még a jegyzői egylet azon határozatára, mely az idegen vármegyeyei jegyzők behozatala ellen a törvényhatóságához intézendő panasz-tételt mondja ki: erre nézve csak azt mondjuk, hogy ezzel a panaszszal a jegyzői egylet egy elutasító választ provokált.

Hosszu időközön át küzdött a jegyzői kar azért, hogy a régi megyeyi oklevelek országos érvényűek legyenek, hogy ne legyen a jegyző egy vármegyéhez kötve s most: mert minden jegyzői oklevél országos érvényű, úgy látszik pár embernek ez nem tetszik.

Hát ha mi akarunk más vármegyébe menni,

velünk is úgy bánjanak el ott, hogy ne is jelöljenek?

Legyünk meggyőződve arról, hogy a vármegye intézői az itt levő s erre alkalmas jegyző-jelölteket ezután is — mint eddig — pártfogásban fogják részesíteni.

Legvégül hinni akarjuk azt is, hogy jegyzői egyletünk elnöke a továbbiakra nézve kötelességét tudni fogja s jövőben nem engedi a gyűlést dicsimimus mellett támadó rohamra vezényelni, illetve ilyenhez segédkezet nyújtani nem fog, mert bármint mosakodjunk, bármint szépítsük a dolgot, az ügyek kapcsolata a jegyzői egylet nevében a homoródi járás főszolgabírája elleni tüntetés gyanuját hordozza magán, mi ellen e járás jegyzőinek nevében tiltakozunk s azt a leghatározottabban visszautasítjuk.

Ezeknek szives közlését kérve, vagyunk a tek. Szerkesztő urnak

Homoródszentpálon, 1903. december 16.

kész szolgálai:

Kiss Jenő, Török Lajos, Bene József,
homoród-járási jegyzők.

Közgazdaság.

Székelykiállítás.

Egy 1904. év őszi, vagy 1905. tavaszán rendezendő általános székelyföldi kiállítás tervezete.

(3 folyt.)

És most elérkeztünk a »nervus rerum gerendarum« című fejezethez. Mibe fog kerülni mindez a sok szép és jó dolog? S honnan veszük arra a fedezetet?

Tudom, hogy ilyen számításokat csinálni: mindenha keserves és hálátlan munka volt. Hanem azért megpróbálom Előre bocsátom azonban, hogy számításaim tisztán Marosvásárhelyre szólnak s más kiállítási hely választása esetén az egyes tételek többé-kevésbé módosulást szenvednének. És még egyet: a kiadásoknál igyekeztem maximális, a bevételeknél a valószínű minimális összegeket állítani be.

Ime a költségvetés:

Kiadások:

1. Meglevő helyiségek (szabadtér és épületek) át- és visszaalakítása, . . . karbahoza-tala	1000 K.
2. Körülbelül 500 folyómeter deszkakerítés, kölcsönöndeszakából, felállítás és elbontás, összesen	500 »
3. Két drb 8 10 méter hosszú ideiglenes fahíd, gyalogközlekedésre a Maros árán, kölcsönzött anyagból, á 150 kor.	300 »
4. Kb. 1300 □ m. területű ideiglenes épület, nagyobb pavillonok, színek és székelyházak alakjában, faanyagból, ponyva- és cserépfedéllel, lehetőleg kölcsönzött, vagy használat után értékesíthető anyagokból, összesen	13000 »
5. Nyomatványok	6000 »
6. Postaköltségek	1000 »
7. Utazások	3000 »
8. Bel- és külföldi reklamra (a hazai sajtónál önköltségi árakat véve fel)	23000 »
9. Rendezési és előkészítési munkakiadásokra	3000 »
10. Személyi kiadások és kiáll. személyzet költsége	10000 »
11. Oklevelekre, érmekre és díjakra	25000 »
12. Vegyes (diszítés, biztosítás, segélyek, kalauzolások stb.) és előre nemlátható kiadásokra	14200 »
Összesen	100000 K.

Bevétel:

1. Helypénzekből 1200 □ m. zárt hely után á 5 korona = 6000 K. és 5000 □ m. szabad tér után á 2 kor. = 10000 K., összesen	16000 K.
2. Belépődíjak árából, 28 napi tartamot véve fel, átlag napi 1000 látogatóval és átlag 50 fillér jegyár mellett	14000 »
3. Államsegély díjak, érmek és oklevelekre	25000 »
4. Fedezendő hiány	45000 »
Összesen	100000 K.

Tehát 45.000 koronát tesz ki az az összeg, amely még fedezetre vár. Nem biztatom a leendő rendezőket azzal, hogy ez az összeg — a maximális kiadási és minimális bevételi összegekre való tekintettel — még jóval kisebb is lehet, de egészen bizom abban, hogy tapasztalt elmék és ügyes kezek közremunkálásával s egységes, erélyes vezetés mellett: nagyobb teljességgel nem lehet.

Honnan vegyük ezt a 45.000 koronát?

Azt hiszem, hogy — ha az összes fennebb elősorolt rendezők között, a miniszteriumokat sem véve ki, ezen összeget aránylagosan felosztjuk — a kérdéses összeg igen könnyen összehozható.

A kormány által megindított székely-akció költségeihez mérten ez a summa elég kicsinynek mondható és bizony: a kiadás hasznosságát tekintve — amazoknál mégis jóval gyümölcsözőbbnek, gyorsabban kamatozóknak ígérkezik.

A kiállítást rendező egyletek és más tényszerű munkabeosztásának tervezetét a következőkben javasolom:

Az 1. osztály rendezése bizatnék: az Erd. Kárpát-Egylet. Segédkezének: a székely iparkamara, a székely kormánybiztosság, Székelytársaságok, Székelyegylet, a vármegyék és a székely képviselők.

A 2. osztályt rendezné: A marosvásárhelyi iparkamara. Támogatná a Székely Társaságok, az O. M. G. E. ipari szakosztálya, a vármegyék és városok.

A 3. osztály szervezése a gazdasági egyletek feladata lenne. Az Orsz. Magyar Gazd. Egylet, az Erdélyi Gazdasági Egylet és a vármegyeyi egyletek megfelelő munkabeosztással, a székely kormánybiztosság és a vármegyék közreműködése mellett — e csoport munkáit megfelelően elláthatnák.

A 4. osztály előkészítési munkáit az Erd. Magyar Közművelődési Egyesület, Erd. Kárpát-Egylet, Székely-Társaságok és vármegyék vállalhatnák.

Természetesen: ez a munkabeosztási terv csak vázlatos, aminthogy most még nem is lehet más és annak idején bevonandók lesznek a munkába mindazon más testületek, hatóságok és egyesek is, akik csak arra illetékesek és abban részt venni akarnak.

(Vége köv.)

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 filléért, vastagabb betűvel 8 filléért közöl a kiadóhivatal.

Teasütemények a legkülönbözőbb választékban is friss minőségben állandóan kaphatók: **Eriszt György cukrászatában** Székelyudvarhelyt, Batthyány-ter 15. sz. alatt. Vidéki megrendeléseket pontosan teljesít.

9451—903. tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék mint teleknyvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagy-szebeni általános takarékpénztár és az Udvarhelymegyei takarékpénztár végrehajthatónak Pásztor Mózes s társai végrehajtást szenvedők elleni 643 K 64 f, 1753 K, 949 K és 137 K 80 fillér tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi 553. sz. tkvbe A + 1. r. sz. 998a/1. hr. sz. a végrehajtást szenvedők, Pásztor Mózes kiskoru Pásztor Albert, Mózes és Mária nevén álló fekvőre 275 K, a 3. r. sz. és 1007a/2, 1009/a. hr. sz. fekvőre 2200 K becsértékben ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903. évi dec. hó 31-ik napján d. e. 9 órakor a kir. tszék mint tkvi hatóságnál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól eladatni nem fog.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A kir. törvényszék, mint tlkkönyvi hatóságtól. Székelyudvarhely, 1903. évi november 18.

MIHÁLY

kir. törvényszéki egyes bíró.

említett kisiparosokká nem válnak, mihez képest az idézett rendeleti határozmány nem is jogosítja őket fel arra, hogy munkaszüneti napokon, habár csak saját személyükben is, ipari munkát végezzenek. Végül kimondotta elvi határozatban a kereskedelmi miniszter azt is, hogy a készítmények felszerelésével foglalkozó iparüzlet gyárnak nem tekinthető, mert az iparcikkeknek egy telepen való előállítását meríti ki a gyár fogalmát; ehhez képest a miniszter F. J. budapesti butorkereskedőt ipar-telepének gyárrá való minősítésére irányuló kérelmét elutasította, mivel folyamodó iparüzletébe a butorok már készen kerülnek és csakis a kárpi-tozással, üvegezéssel, szóval az utolsó díszítéssel láttatnak el.

Az országos ipartanács ujjszervezése. Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter körrendeletben arról értesíti a kamarákat és az országos ipari szakszervezeteket, hogy az országos ipartanácsot ujjszervezi. Ezt a nagyhivatású intézményt annak idején és pedig 1901-ben Baross Gábor létesítette. E tanács elé tartoztak az iparfejlesztés, iparoktatás, közszállítás, háziipar, iparfelügyelet, műkaszédelvények előkészítése és a szaktestületek javaslatainak földolgozása.

A cerna árcsökkenése. Az orsócerna árának leszállítását jelzik körlevélben a harlandi orsócernagyárak és a vele szövetkezett angol varrócernagyárak a folyó év végére.

Tan- és nevelésügy.

A felekezeti tanárok és tanítók fizetésének rendezése. Tisza István gróf programbeszédében jelezte, hogy az állami tisztviselők fizetésrendezésével kapcsolatban a közigazgatási tisztviselők, valamint a felekezeti tanárok és tanítók fizetését is rendezni akarja. E célból a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumban elkészültek a községi és felekezeti tanítók fizetésrendezésének tervezetével és az adatokkal támogatott előkészítési munkálatokat átteszik a pénzügyminiszteriumnak a fizetés rendezésével megbízott osztályához.

Különfélék.

— Anyakönyvi kinevezés. A belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök Szilágyi Kálmán segédjegyzőt vármegyénkben az etédi anyakönyvi kerületbe anyakönyves-helyettesnek nevezte ki.

— Új népkönyvtár. A földmívelésügyi miniszter a Magyar Gazdaszövetség felterjesztésére a székelykeresztúri székely gazdák körének egy népkönyvtárat és könyvszekrényt beszerzésére 20 koronát adományozott.

— Rákóczi-ünnepély városunkban. A székelyudvarhelyi ev. ref. kollegium „Ifjúsági Petőfi-Önképzőkörre” tegnap d. e. fél 11 órakor igen sikerült Rákóczi-ünnepélyt rendezett a következő műsorral: 1. Rákóczi-nyitány, Kéler B.-től előadta az ifjúsági zenekar. 2. Prologus; Rákóczi hírnöke Nagy Lajos VIII. o. t. 3. Rákóczi lelke, Sass Edétől; szavalta Nagy Elek VII. o. t. 4. Kurucz-dalokat énekelt zenekari kísérettel Szörnyü Béla VIII. o. t. 5. Alkalmi beszédet mondott Hegyi István önképzőköri titkár VIII. o. t. 6. Rákóczi ke-sergőjét hegedűn előadták Bedő Béla (hegedű solo) VIII. o. t., Pálffy Béla (I. hegedű) VII. o. t., Tokaji Géza (II. hegedű) V. o. t., Stefáni Károly (mély hegedű), Derzi Béla (gordonka), Pál Lajos (gordon) VIII. oszt. tanulók. 7. Részlet Géczy és Lampérth: Rodostó e. drámai művéből (II. felv.) előadták: Szabados József (II. Rákóczi F.) VIII. o. t., Kovács N. Pál (gr. Bercsényi M.) László Mihály (Pápai J.) VII., o. t., Maksay Elemér (Mikes K.) és Szörnyü Béla (Javorka Á.) VIII. o. tanulók. 8. Epilogus; Lampérth Mikesét szavalta Maksay Elemér VIII. o. t. 9. Rákóczi-induló, Wekerle-Baczkó L. átírásában, előadta az ifjúsági vegyes énekkar.

— Mária Terézia és Rákóczi. Sajátságos az, hogy a bécsi udvarnál mennyire félték még negyvenes években a Rákóczi névtől. Történelmi tény, hogy István nádornak a gunyneve „Rágóczi” volt s az idegbeteg V. Ferdinánd több ízben összetett kezekkel könyörgött neki: „Pitt di, nim mir meinen Thron nitt! (Kérlek, ne vedd el a trónomat.) Lehet képzelni, mily respektusa volt a Rákóczi névnek Mária Terézia uralkodása alatt,

amidőn az emlékek még élénkebbek voltak. Abban az időben történt, hogy Aspermont tábornok fia Sárospatak felől utaztában Ónodon — éppen a híres Ónodon — megrekedt szekérével a sárban. Akárhogy erőlködött, nem mozdulhatott. A vásáros parasztok egykedvűen hajtottak el mellette s nagyot nevettek azon: „hogy bomlik a német a Sárral”. A fiatal Aspermont végre megsokalta a dolgot, s mikor egy csomó vásáros arra hajtott, kemény hangon kiáltott rájuk: „Igazán szép dolog, hogy Rákóczi unokáját itt hagyják rekedni a Sárban!” A vásárosok egy pillanat alatt kirántották a hintót a kátyúból, s a grófot diadallal vitték be Ónodra. Magától értetődik, hogy Bécsben rögtön értesültek az esetről. Amint Aspermont első ízben jelent meg az udvarnál, Mária Terézia nagy dühösen kiáltott rája: „Aspermont, hallja kend (köre Er) én semmi esetre sem akarom, hogy kend a Sárba fulljon, de a Rákóczi-féle tréfákkal hadjon kend föl — különben becsukatom.

— „Karácsoni álom.” Ezzel a címmel jelent meg Sztójánovics Jenő legújabb zeneműve Rózsavölgyi és Társa udv. zeneműkereskedésében. Ez a mű iskolai oratórium háromszólamú női vagy fiúkarra, magánhangokra és zongorára. A szövegét Falk Rikárd dolgozta ki Fülel Szántó Lajosnak egy költeménye alapján, mely az anya és gyermek szeretetét dicsőíti.

— Rákóczi-ünnepély Etéden. A következő meghívót vettük: „Az udvarhelymegyei székelyek 200 évvel ezelőtt esküdtek fel boldog emlékü II. Rákóczi Ferenc Erdély fejedelme szabadságot hirdető zászlója alá, melynek emlékére az „etédi ifjúsági egyesület” f. évi december hó 26-án az „Erzsébetház” nagytermében Kuruc Estélyt rendez, melyre a hazafias székely népet tisztelettel meghívja a Rendezőség. Műsor: 1. „Hymnus”. Énekli Etéd község dalárdája. 2. Megnyitó beszéd. Tartja Rozsonday István, ifj. egyl. igazgató. 3. „Rákóczi üzenet”. Zenekisérettel előadja Szilágyi Béla jogh. 4. Ünnepi beszéd. Tartja tarcsafalvi Pálffy Aladár ujságíró. 5. Kuruc nóták. Énekli Etéd község dalárdája. Beléptidj: Személyenként 80 fillér. Tiszta jövedelem az etédi ifjúsági egyesület megbízásából tarcsafalvi Pálffy Aladár által irt „Etéd község története” kinyomtatási költségeinek fedezésére fog fordíttatni. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Tanc reggelig!”

— A muzsnai állami elemi iskola növendékei E. Keményfi Katinka tanítónő és Szathmáry Lajos tanító közreműködésével s vezetésük alatt e hó 29-én az iskola b) termében táncmulatsággal egybekötött jótékonycélu színi-előadást tartanak.

— Mindenki tudja, hogy a legbiztosabb szer különféle gyermekbetegségek elhárítására az, ha a gyermeknek erős és ellentálló képessége van, s e cél elérésére kitűnő a Zoltán-féle Csukamájolaj, mert tapérezte nagy, rossz szaga, ize nincs és könnyen emészthető. Üvegeje 2 K a gyógyszerárakban.

— Melyik évben legszebb a nő? Érthetetlen és semmi komoly okkal nem magyarázható — írja egy angol ujság — hogy a nő az évek haladásával a természeti törvények szerint mért nem nyer arcának és formáinak szépségében is. Egyes viszonyoknak ama kívánsága, hogy újra a sülőkörbe helyezik vissza magukat, éppen olyan hiúságos, mint képtelen. A nőnek természetes és rendszeres életmód mellett a negyvenes évek felé sokkal szebbnek és vonzóbbnak kellene lennie, mint valami 16 esztendő leány. Testi és szellemi tökéletesség a „minta asztalnál” elválaszthatatlanok s egész a 35-ik 40-ik tavasz között a legalkalmasabbak és legbiztosabbak az évek erre. A történelem is bizonyítja rá, hogy a legszebb nők ebben a korban jutottak hírnevük tetőpontjára. Kleopátra átlépte a 36-ik évét a mikor Antoniuszt magához bilincselte. Aspasia 36 esztendő volt, a mikor Perikles feleségül vette s állítólag 30 évvel később még mindig szép és kívánatos asszony volt. Ausztriai Anna 38 tavaszt számított, amikor Európa legszebb asszonyának nyilvánították. Mars kisasszony 45 és Reczamiert asszony 40 éves korában érte el szépségének tökéletességét.

— Mint értesülünk, az utolsó években Genf, Brest, Niort, Antwerpen, Bruxelles stb. városokban iskola-fogorvosokat bíztak meg, hogy a gyermekek fogaira egészségi szempontból felügyeljenek. Ezen fontos intézkedés oka azon meggyőződés, mely szerint a fogak és a száj érzékszervi ápolása nagy befolyással van az egészségre általában. A gyomor, az emésztési szervek stb. megbetegedése már ismételtén a fogak hiányos tisztításából eredő-

nek bizonyult. Egy korunk minden igényeinek megfelelő fogtisztító szer mint a Sarg-féle Kalodont, nem ajánlható tehát elég melegen a fogak tisztítására.

— „Német Miska a m. kir. nagytőzsdeben” cím alatt a „Székely-Udvarhely” múlt számában tisztán közérdekből egy panaszos felszólalást közöltünk, amelyre most a „nagytőzsde bérlője”-től a következő szóról-szóra kézirat szerint adott választ kaptuk:

„Igen tisztelt szerkesztő ur!

Vonatkozással a „Székely-Udvarhely” csütörtöki számában megjelent cikkekre, van szerencsém becses tudomásul adni, hogy a német váltókat november hó 28-án tévedésből a helybeli m. kir. adóhivataltól kaptam, amiért is a rossz-hiszeműleg germanizálási vádat ezennel erélyesen visszautasítom.

Székelyudvarhely, 1903. dec. 20-án.

Teljes tisztelettel:

Manheim József,

m. kir. nagytőzsde bérlője.”

Ezek után Manheim ur nyilatkozatára csak annyit óhajtunk megjegyezni, hogy ami ténybeli állításunkat, t. i. a német szövegű váltók elárúsítását ő maga is elismeri. Az pedig, hogy a kir. adóhivataltól szerezte be, legkevésbé sem szolgál okul, hogy a csomagonként „tévedésből” kapott váltókat egyenként elárúsítsa olyanoknak, akik azt nem kérték. Így tehát holmi „erélyesen visszautasítom” kifejezésekre, joga egyáltalán nincs s miután állításunkat cáfolat helyett még megerősíti, előbbi közleményünket a nagy közönség érdekében továbbra is főtartjuk.

— Szédelés a cégjegyzéssel. Régi fogásuk a szédeléshez szokott üzlettulajdonosoknak, hogy a régi cégtáblákon meghagyják a nagy betűkkel kiirt nevet s mindenféle cirádák és cifraságok közé apró, alig látható betűkkel írják mellé az „utóda” vagy „né” jelzést. Mindez a közönség megtévesztésére s a hatóságok kijátszására szolgál. A kereskedelemügyi miniszter most felhívta az iparhatóságokat, hogy az ilyen visszaéléseket a legnagyobb szigorúsággal üldözzék.

*** Törvényszék előtt.** Biró: Vádlott, mi a foglalkozása? — Vádlott: Sír-ásó vagyok — s o l g a l a t j á r a .

— Egészséget a betegnek, erőt a gyengének! Ez a jelszava Jurisics Péter pakráci gyógyszerésznek, kinek híres pakráci cseppei csodaszerű gyógyhatása miatt a világ minden részében kitűnő hírnévre tettek szert. A pakráci cseppek csodaszerű hatását érdekesen beszéli el az öreg Vidmarics Péter, mint az lapunk hirdetései között található képen látható. Melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe Jurisics Péter gyógyszerész hirdetését, mert a pakráci cseppek oly szer, melynek egyetlen házban sem szabad hiányozni és válják általánossá a jelszó: Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!

Közönség köréből.*

Tisztelt Szerkesztő ur!

Becsés lapja f. hó 13-iki számában „Tisztviselők érdeke” cím alatt közölt cikkben a jegyzői egyet f. hó 11-iki gyűléséről rövid tudósítás van közölve.

Fel kell tételeznünk, hogy e tudósítás a gyűlés lefolyásának hű képét adja, mert csak ez esetben van célja felszólalásunknak.

Előre boczátva még azt, hogy e gyűlésen — bár szokásunk ellenére — nem voltunk jelen s épen azért mert hisszük, hogy minden ügy történt, amint leírva van kénytelenek vagyunk reflektálni a tudósítás, illetve a gyűlés határozataira s hisszük, hogy velünk éreznek mndazok a jegyzők, akik nem voltak ott a gyűlésen, vagy ha jelen voltak is, de talán felületességből, vagy bizonyos hatás alatt nem emelték fel szavukat akkor, a midőn erre szükség lett volna.

* Ezen rovathon minden közérdektű felszólalást díj-talanul, de a beküldő felelősségére közöl a Szerk.

Havanna rum. Adler-féle havanna rumot tessék nyomtatékosan kérni, mert számtalan silány utánzat van forgalomban. Adler és Gold, cs. és kir. udvari szállítók, Kassa. Kapható az összes fűszer- és csemege üzletekben.

8035—903. tlkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A székeludvarhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az 1898. XXIII. t.-c. alapján alakult Országos központi hitelszövetkezet végrehajtónak Bálint István végrehajtást szenvedő elleni 122 K tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szentegyházaláhfalvi 1096. sz. tjkben A + 125/2., 126. hr. ingatlanra 332 K, az A + 1232 2. hr. sz. ingatlanra 14 K, a 3148/2. hr. sz. ingatlanra 18 K, a 3314/2. hr. számú ingatlanra 44 korona kikialtási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1903. évi január hó 9. napján délelőtt 9 órakor** Szentegyházaláhfalva község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni

A kir. törvényszék, mint tkkönyvi hatóság. Székeludvarhely, 1903. szeptember 26.

MIHÁLY, kir. tszéki egyes bíró.

5798—903. sz.

Pályázati hirdetmény.

Az etédi körjegyző mellé rendszeresített segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhivom mind azokat, kik ezen 300 korona évi fizetéssel javadalmazott segédjegyzői állást elnyerni ohajtják, szabály szerint felszerelt pályázati kérésüket **foljó év végéig** adják be.

A későn érkezettek figyelembe venni nem fogom. Székeludvarhely, 1903. dec. 5.

Pálffy Jenő, szolgabíró.

Pályázati hirdetmény.

A székeludvarhelyi önkéntes tüzeltő egyesület parancsnoksága 1904. év január 1-én elfoglalandó egy 60 K havi fizetéssel javadalmazott **felügyelői és nyolc**, egyenkint 32 K havi fizetéssel járó **tüzeltő szolgálai állásra** pályázatot hirdet.

Teendők és kötelezettségek a parancsnokság által megállapított szabályzatban foglaltak. Bővebb felvilágosítás a parancsnokság bármely tagjánál szerezhető.

Felhivatom mindazokat, kik ezen állások valamelyikét elnyerni ohajtják, hogy erkölcsi viselkedésüket igazoló bizonyítvánnyal ellátott, lehetőleg saját kezűleg irt folyamodványukat **f. évi december hó 24-ig** főnirt parancsnokságnál annál inkább adják be, mert a később beérkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

Katonai kötelezettségüknek eleget tett egyének előnyben részesülnek.

Péterffy István, egyleti titkár.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

A Richter-féle LINIMENTUM CAPS. COMP. Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszor, amely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsolésül alkalmaztatik községnél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József, gyógyszerész** Budapesten.

Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók. Rudolstadt.

Kapható Székeludvarhelyt: **Koncz Armin** gyógyszerárban.

10384—1903. alisp. szám.

Pályázati hirdetmény.

Székeludvarhely r. t. város főkapitányi hivatalánál üresedésbe jött és évi 1200 korona törzsfizetés valamint 300 korona lakpénzzel javadalmazott városi rendőrfőkapitányi állásra ezennel pályázatot nyitok.

A városi szervezeti szabályrendelet 12. §-ának rendelkezése szerint ezen állásra érettségi bizonyítvány és közigazgatási téren jó eredménnyel végzett 3 évi gyakorlat, vagy körjegyzői vizsga letételét igazoló bizonyítvány bemutatása szükséges.

Felhivom mindazokat, kik ezen állást elnyerni ohajtják, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám az **1903. évi december hó 26-ig bezárólag** annál inkább adják be, mert a később beérkező folyamodványok figyelembe vétetni nem fognak.

A választási eljárás kezdetét Székeludvarhely város tanácsához a f. évi december hó 30-án délelőtt 9 órára tűzöm ki.

Székeludvarhely, 1903. évi december hó 9.

Alispán helyett:

Ádám Albert, tb. főjegyző.

BOR Jó és olcsó asztali csemege és gyógyborok literenkint 28 krtól 1 frt 40krig **Fernengel Gyula** bor nagykereskedésében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön kedvezményes árak.

993—1903. kj. sz.

Hirdetmény.

Alólirott által közhírré tételük, hogy a szentegyházaláhfalvi körben a hivatalos állás lemondás folytán üresedésbe jött. Akik ezen állást elfoglalni hajlandók, kötelesek erkölcsi magaviselelteiket, irni olvasni tudást igazoló bizonyítványaikkal ellátott pályázati kéréseiket foljó hó 28-ig beadni alólirottához.

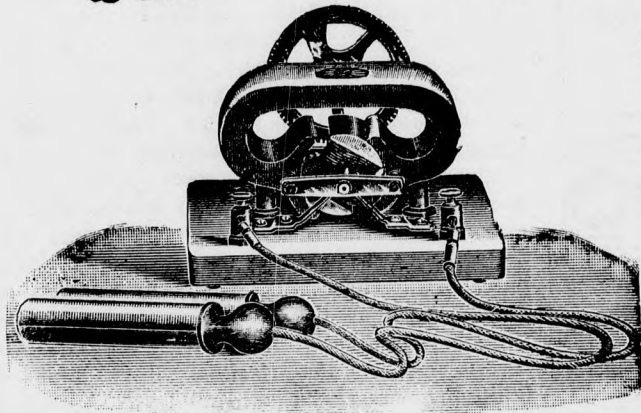
Javadalmazása évi 240 korona fizetés, két szobából álló lakás, fűtés és világítás. Ezért kötelessége az irodai tisztogatást, fűtést, kézbesítési és halottkémlési teendőket végezni. Ha szabadideje engedi, irodai munkákat is végezni, ezért havonként külön 6—8 korona díjazást kap.

Szentegyházaláhfalva, 1903. december 14.

Menyhárt János, kjegyző.

Az élet megújítása és meghosszabbítása az eredeti amerikai „Elektrophor“-ral.

Villamos orvosi gyógyító-készülék magánhasználatra! Villamosság az élet!

A szenvedő, gyengélkedő és gyenge szervezetű emberiség figyelmét felhivom arra, hogy ezt a villamos készüléket használja, mert az **Elektrophor** erősíti az idegeinket, megújítja a vérünket, élcsíti az eszünket és az érzékeinket, a vér keringésének és idegrendszerünknek szabályos működését biztosítja és megóv bennünket minden betegségtől.

Bourg dr tanár, a párisi egyetem orvosi fakultásának tagja, az „Elektrophor“-ról a következőképen nyilatkozott:

„Nemcsak közsvényit, reumát, görcsöket, idegességet és asthmát gyógyítottak, vagy legalább is enyhítettek ezer meg ezer olyan esetben Elektrophorral, amelyben az orvosok tudománya csödöt mondott, hanem idegbetegségek, fejfájás, kólika, fülzúgás, álmatlanság, hipochondrikus állapotban levőknel, de különösen székrekedésben és aranyérben szenvedők baja ellen alkalmazva, egynéhány nap mulva, de sok esetben néhány óra mulva is csodálatos enyhülést észleltek. Fájdalmas női betegségekben szenvedők majdnem biztos enyhülést és gyógyulást nyernek. Áldott állapotban levő nők is sikerrel alkalmazhatják.” — Nem romlik! — Örökké tart! — Egy teljes kis készülék ára: 20 korona (gyenge szervezetűek részére). Egy teljes nagy készülék ára: 20 korona (idült betegek gyógyítására). — Árjegyzék ingyen! — A pénz előleges beküldése mellett szállítja az „Elektrophor Co. Limited“ európai vezérképviselője:

Auffenberg József Budapest, VII., Huszár-u. 6.

Egészséget a betegnek, erőt a gyengének!

EGÉSZSÉGET A BETEGNEK, ERŐT A GYENGÉNEK!

Jurisics Miklós felszabadított a törökjárom alól és Jurisics Péter gyógyszerész Pakrácon megszabadít a betegségtől kitűnően ható szerel által.

A Jurisics-féle Pakráci-cseppek oly csodaszorú balszam, melynek egy házában sem volna szabad hiányozni **Jurisics-féle Pakráci-cseppek** MINDEN BAJ ELLEN használni.

Jurisics-féle Pakráci-cseppek legbiztonságosabb és mindig csodaszorú hatású van. — A **Jurisics-féle Pakráci-cseppek** szorítók és székrekedést, gyomorgörcsöt, rendetlen székürülést, étgyomorbajt és székrekedést, gyomorgörcsöt, aranyeres bántalmakat és ezzel kapcsolatos fejfájást, váglytalanságot, felbűffogást, sápkört, szédülést és mindenfajta gyomorgyomorogást, felbűffogást, sápkört, szédülést és mindenfajta gyomorkatarust, de a legfényesebb sikerrel alkalmaztatik külsőleg is, nevezetesen daganatok, égési sebek, szaggatás és közsvényes bántalmaknál, mert ahol semmitéle **Jurisics-féle Pakráci-cseppek** használat után szer nem használta, ott a **Jurisics-féle Pakráci-cseppek** merendélhetők közvetlenül **JURISICS PÉTER** nemcsak enyhítést, de gyógyulást hozott. Ezt számtalan hála nyilatkozat minden országból bizonyítja.

A Jurisics-féle Pakráci-cseppek merendélhetők közvetlenül **JURISICS PÉTER** gyógyszerésztől **PAKRÁCON, 488. szám.**

Árak használati utasítással, láda és postaköltséggel: 12 üveg K 5.—, 24 üveg K 8.60, 36 üveg K 12.40, 48 üveg K 16.—. — Minden 12 üveg után egy üveg Pakráci cseppek ráadásul ingyen.

Köhögés, tüdőfájás, torokbaj, rekedtség, nehéz lélegzés, oldalnyílalás, influenza és hurut ellen felülmulhatlan szer

a Jurisics-féle Szlavoniai növénynedv ÁRA: 2 üveg K 3.40, 4 üveg K 5.80, 6 üveg K 8.20.

Hidglelés és láz ellen kitűnő szer a „Febri Fugo”, mely rendkívül gyorsan és biztosan hat. Ára: 2 üveg 4 20, 4 üveg 7.—, 6 üveg 10 korona.

Szlavoniai növénynevelből és „Febri Fugo“-ból két üvegnél kevesebbet nem lehet rendelni. Ezek rendelésénél is 1 üveg Pakráci cseppek ingyen kapunk. Jelszavam: **egészséget a betegnek, erőt a gyengének.**

Főraktár Budapesten:

Török J. gyógytárában Király-u. 12.

Vidmarics Péter magyarázza a Pakráci cseppek csodaszorú hatását.

Névjegyek, eljegyzési- és esküvőikártyák, meghívók, valamint mindenféle nyomtatványok a legjutányosabb áron és gyorsan készülnek

Betegh Pál könyvnyomdájában Sz.-Udvarhelyt, Kossuth-utca 15. sz.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

Kiadó üzlethelyiség. Hat rak-tár, pince és padlás mellékhelyiségekkel, legjobb forgalmu helyen, 1904. évi március havától kezdve kiadó. Értekezni lehet: Szenkovits János utóda férfi- és női divatárú üzletében Székelyudvarhelyt.

Fogorvos Székelyudvarhelyt. Dr Kovács Géza egyetemes orvostudor fog- és szájspecialista műterme Kossuth-utca 56. sz. alatt. Szerényebb viszonyok között levő vidéki földmiveseleknek foghuzásokat és más apróbb műtetteket 1 koronáért, teljesen szegényeknek pedig díjtalanul eszközöl.

Kitünő szabás és jó munkáért kezesség vállalatik!

Uj divatos férfi és gyermek ruhák

készítetnek a legjutányosabb árakban a t é l i idényre dus választéku hazai és külföldi posztókból.

Szenkovits János utóda férfi- és női divatüzletében.

Mint gyógyviz csodahatásu.

Kászoni Főkut.

Természetes gyógy borviz!

Kizárólagos főraktár Udvarhelyvármegye egész területére: SZENTPÉTERY GERGELY fűszer-, üveg-, porcellán- és diszmtáru kereskedésében Székelyudvarhelyt, Deák-tér 15 szám alatt. — Üvegenkénti ára 12 fillér.

Mindig friss szállitmány.

Pénzt, sok pénzt, havonként 1000 koronáig kerekeshet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül. Küldje be címét „E 452” jelige alatt a következő címre: Annoncen-Abteilung des „Merkur” Mannheim, Meerfeldstrasse No 44.

6631—903.

Hirdetmény.

Homoródkeményfalva községre nézve az 1902. évi XXIX. t.-c. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekjegyzőkönyvekbe való bejegyzése és a telekkönyvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztetvén, ez azzal a felszólalással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-c. 15. és 18. §§ ai alapján, ideértve e §§-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §§-aiban és az 1891. XVI. t.-c. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítést sejt is, valamint az 1889. XXXVIII. t.-c. 7. § a és az 1891. XVI. t.-c. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t.-c. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az **1904. évi június hó 15. napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbitható zárt határidő letelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-c. 16. és 18. §§-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi § nak az 1899. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt vagyis **1904. évi június hó 15. napjáig** bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülirt eseteken kívül az eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogikat bármily irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889: XXXVIII. t.-c 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1904. évi június hó 15. napjáig** bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő elmulta után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat

szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság Oklánd, 1903. december 6.

Harmath Jenő, kir. járásbíró.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

A hölgyvilág részére karácsoni ajándékul!

Minden t. hölgy saját maga — minden divat szerint — fáradság nélkül készitheti ruháját az **igazitható**

női Taille-szabászati készülék

segélyével, anélkül, hogy a szabászati rajzot megtanulta volna. E készülék minden testalkat részére — Célszerűségét és használhatóságát számos elismerő-iratok bizonyítják. — Minden kulturállamban törvényesen védve és szabadalmazva.

Egy készülék ára — utánvét mellett — 3 korona. Megrendelhető és kapható az akadémiailag vizsgázott feltalálónál:

Guschelbauer Antalnál, Sopronban.

Képviselek minden helységben kerestetnek.

... Ne vegyen senki ...

HANGSZERT

— mig —

Reményi Mihály

mű-hangszerész legujabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestre, Király-utca 44. sz.

Karácsoni és ujévi vásár!

A közelgő karácsoni és ujévi alkalmakra igen szép és értékes ajándéktárgyak állanak a n. é. közönség rendelkezésére, u. m.:

<p>Remek mesés-, képes- és ifjusági könyvek dus raktára. Disz- és ajándék-könyvek. Emlék-könyvek és diszes naplók. Képes levelező-lap albumok.</p>	<p>Legfinomabb és divatos levélpapírok diszes dobozokban. Papir- és írószer új-donságok. Diszes tentatartók és finom különleges toll-szárak.</p>	<p>Értékes és olcsó toll-kécek. Női finom bőr kézitáskák. Divatos óra- és nyakláncok. Pénztárcák és pénzes erszények dus választékban.</p>	<p>Valódi kínai kézi- és diszlegyezők. Dohány-, szivar- és szivarka-tárcák finom bőr- és ujezüstből s más kedvelt anyagokból. Hegedük és hegedü-főlszerelések.</p>
<p>Hegedü- és citerahúrok. „Turull” szabadalmazott író-toll-betét. Diszes kiállítású lámpa-ernyők. „Rapid” töltő tollszár. A legkülönbözőbb író-nok.</p>	<p>Magyar- és Tudományos Zseb-könyvtár teljes számban. Benedek Elek-féle Kis Könyvtár összes kötetei raktáron. Képes budapesti szakács-könyv.</p>	<p>Naptárak nagy választékban. Diszes tárca-naptárak. Jegyzékkönyvek és üzleti könyvek. Ima- és énekkönyvek. Helybeli, művészi és alkalmi levelező-lapok.</p>	<p>Szent-képek dus választékban. Bárhol megjelent könyv- és zenemű itt az eredeti bolti, vagy a hirdetett leszállított ár mellett a legrövidebb idő alatt megkapható.</p>

Az itt felsorolt és még igen sok raktáron levő ajándéktárgyak a legjutányosabb áron kaphatók:

BETEGH PÁL könyv-, papir-, író- és rajzszerkereskedésében

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15-ik szám alatt.